

Интервју: Кристијан Шварц-Шилинг, високи представник за БиХ: “Нећу наметати законе”

Више ћу бити савјетник него владар, каже нови и вјероватно и посљедњи високи представник, премијерно представљајући циљеве које је поставио пред ОХР-ову администрацију.

Кристијан Шварц-Шилинг, бивши њемачки министар, медијатор и бизнисмен, у свом првом интервју, нагласио је да ће, током мандата високог представника, свој рад базирати на дијалогу са домаћим политичким снагама, а не наметањем и притисцима.

У његовом мандату, каже, неће доћи до неког, како га назива, ОХР-овог закона. Ако и послије октобарских избора на власт опет дођу националне партије и са њима ће сарађивати, осим баш ако није ријеч о екстремистима. То је, каже, дио демократије, оне која би, ако све буде добро прошло на октобарским изборима и довести до тога да два, три мјесеца након избора ОХР ишчезне и замијени га специјални представник Европске уније.

“Надам се да ће избори проћи у најбољем реду, јер у том случају, улога високог представника би се трансформисала у специјалног представника ЕУ и то вјероватно два до три мјесеца након октобарских избора. Сада, међутим, не могу процјењивати да ли ће до тога заиста доћи јер не знам како ће се ствари одвијати до октобра. Не вјерујем, ипак, да ће бити великих проблема који би продужили мандат ОХР-а. Наш мандат би се, у случају позитивног исхода, суштински промијенио, наравно ако преговори о стабилизацији и придруживању са ЕУ буду успјешно окончани и остваримо успјех на путу БиХ ка НАТО програму Партнерство за мир”, каже Шварц-Шилинг.

НН: Шта ће Вам бити основни приоритет?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Прије свега, октобарски избори. Они се морају спровести на потпуно транспарентан и регуларан начин како би грађани могли препознати суштинске поруке партија које излазе на њих.

НН: Ваш претходник обећао је посао и правду. Шта Ви обећавате?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Обећавам да ћу уложити максималан напор да помогнем и пружим подршку одговорним и надлежним људима у БиХ. ОХР, ипак, није одговоран да управља овом земљом, већ они. Прије свега, желим да их савјетујем како да обаве све задатке који су пред нама. Водићу, у том контексту, интензиван дијалог са цивилним друштвом и покушати да остварим дијалог како би се сви окупили око заједничких циљева. Економија, мала предузећа и пољопривреда представљају значајан дио ове земље и желио бих, кроз разговор са предузетницима, радницима и синдикатом, да остваримо да се покрене економија. Уопште не желим да теоретишем о економској филозофији већ, прије свега, о пракси. Такође, блиско ћу сарађивати и са финансијском заједницом пошто је питање кредита јако важно.

НН: Пошто сте дуго година у Њемачкој били послован човјек, да ли сте, можда, с обзиром на то искуство, спремили за БиХ неку врсту “Маршаловог плана” за опоравак посрнуле економије?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Овдје су прије свега потребне иновације у економији, али ви морате одлучити шта ћете урадити. Желио бих да отпочнем процес уношењем иновативних идеја у умове људи, али и да створим мрежу подршке у том циљу широм Европе. Желим, такође, да отворим могућност заједничких пословних подухвата. Ипак, ви првенствено морате покренути микроекономију. Мислим да ће Маршалов план доћи тек у каснију фазу, јер прије њега морате знати какве су потребе микроекономије. Тек након тога могли би се позабавити макроекономијом.

НН: Ипак, овдје се, много више прича о Уставу. Како гледате на досадашње разговоре и најаве за промјену Усава?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Задовољан сам разговорима о уставним промјенама.

Одређен напредак је већ постигнут и надам се да ће то резултирати потписивањем споразума и то бољег него што смо до сада имали. Што се тиче даљег процеса разговора о Уставу, он ће прије свега бити оријентисан потребама за реформе, у контексту испуњавања услова ЕУ. Потребно је, дакле, унаприједити владавину закона, економије, социјалних услова. Паралелно с тим, одвијају се и преговори о стабилизацији и придруживању са ЕУ и босанскохерцеговачки политичари морају показати да ли су у стању да испуне све захтјеве Европске комисије. Они морају да понуде добро рјешење како би се разријешили преговори. Ако они то не ураде, онда морају понудити програм даљих промјена Устава. То не значи да мора доћи до промјена, ако они нађу рјешење у оквиру постојећег рјешења. Ипак, ако се то не деси онда се, по принципу корак по корак, мора радити на промјени Устава.

НН: Лидер СДА каже да ентитетско рјешење за БиХ није трајно. Према Вашем мишљењу, да ли БиХ може у европске интеграције са два ентитета?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Са ЕУ мора преговарати један партнер. Као што и сами видите, у Европској унији је присутно много различитих државних уређења, у мојој Њемачкој је федерализам, Француској централизам... Међутим, сви су они партнери унутар ЕУ. Ако босанскохерцеговачки политичари могу то урадити са ентитетским уређењем, онда је то у реду. Ако то не могу урадити са оваквим уређењем, онда то морају промијенити. У сваком случају одлука је на босанскохерцеговачким политичарима.

НН: Иако сте заговорник “мекшег стила” у односу на онај који је користио Ешдаун, недавно сте изазвали пажњу изјавом да сте шкорпија у хороскопу и да знате да убодете, алудирајући на Бонска овлаштења. Вјерујете ли да ћете током мандата имати простора за убодете?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: То, наравно, зависи од понашања босанскохерцеговачких политичара. Сигурно је да ћу у потпуности искористити свој мандат у случају да када би био

угрожен мир, дејтонски оквир или нека ситуација везана за ратне злочине. Јасно је да бих у том случају искористио бонска овлаштења. Ипак, нећу их користити за интервенисање код доношења закона који су у парламенту. Нећу тек тако наметати неке ОХР-ове законе. Дијалог ће у мом мандату бити јако важан. Моја моћ увјеравања у том дијалогу може бити више кориштена него пуна овлаштења високог представника. То се исто односи и на сва друга административна питања. Дакле, воидћемо дијалог без претходног кориштења бонских овлаштења. Јер како БиХ може бити прави партнер за Европску унију а да је при том протекторат. Не могу ја сједити са обје стране стола.

НН: Ваш је претходник често знао бити критикован због сарадње са националистичким партијама. Да ли ћете сарађивати са њима, ако на октобарским изборима освоје довољан број гласова за формирање власти?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Ја морам да поштујем резултат избора, какав год он био, јер грађани ће донијети своју одлуку на изборима. Нећу сарађивати са њима само ако је ријеч о екстремистима који би кршили Устав, људска права и мировни оквир Дејтона. Међутим, ако те странке буду унутар демократског оквира и буду при томе изабране од грађана, ми то свакако морамо поштовати.